

Lunds universitet

Sociologiska institutionen

SOCK04

LUNDS UNIVERSITET

”Om ens sociala liv var lika stort som ett hav förr, så är det en vattenpöl nu”

En sociologisk studie om Covid-19 och dess påverkan på sociala tillgångar hos unga vuxna i Malmö.

Författare: Oskar Andersson

Handledare: Lars Crusefalk

Abstract

Covid-19 har tillsammans med de restriktioner som skapats för att hejda smittspridningen skapat en märkbar social distans individer emellan. Människor spenderar mer tid i ensamhet och social isolering nu än vad de tidigare gjort på grund av nedstängningen och otillgängligheten till ett samhälles sociala arenor. Skolor och universitet är stängda, individer blir blockerade från sina arbetsplatser och social distansering är ett faktum. Denna sociala otillgänglighet som skapats av Covid-19 har därför visat sig ha en otroligt stark påverkan på individens tillgångar till sina sociala relationer, grupper och omgivningar. Denna kvalitativa kandidatuppsats är ämnad att utforska hur och på vilka sätt Covid-19 har kommit att påverka sociala tillgångar hos unga vuxna i Malmö. Den skall utifrån en individuell nivå förklara hur dessa individer upplever och påverkas av den sociala ensamheten som skapats genom pandemins sociala isolering, samt undersöka ur en kollektiv utgångspunkt hur tillgångarna till deras sociala grupper med dess tillhörande solidariska aspekter påverkats. Ur den individuella infallsvinkeln utforskas flera faktorer av pandemins sociala isolering för att kartlägga dess sociala påverkan. Dessa faktorer visar på att individer som bor ensamma upplever mer intensiva former av social ensamhet och isolering än de som bor tillsammans med någon, att det finns en upplevd social och geografisk distans och separation mellan individer, samt att det existerar, även under pandemin, stora skillnader i upplevelsorna av att vara själv kontra ensam. Denna infallsvinkel undersöker även förklaringar på hur individer hanterat och lindrat den sociala isoleringen och ensamheten med hjälp av exempelvis solitära aktiviteter. Studien visar ur en kollektiv utgångspunkt att tillträdet till människors sociala grupper beror på den sociala och samhälleliga tillgänglighet eller otillgänglighet som frambringats genom Covid-19's sociala isolerande utveckling. Den visar även på hur solidariska komponenter inom primärgruppen kan under krissituationer skiftas för att öka individens sociala välmående och upplevelser av social sammanhållning.

Nyckelord: Sociologi, Social ensamhet, Social isolering, Social solidaritet, Primärgrupp, Sekundärgrupp, Covid- 19

Innehållsförteckning

Abstract	2
1. Inledning och problempresentation	4
1.1 Syfte & Frågeställning	5
1.2 Översikt av tidigare forskning	7
2. Teori- och begreppsförklaring	10
2.1 Primär- och sekundärgrupper med deras aspekter av social solidaritet.....	10
2.2 Social ensamhet och social isolering	11
3. Metod	13
3.1 Intervjuer som primär källa för datagenerering.	13
3.2 Redogörelse av urvalsprocess samt intervjusubjekten.	14
3.3 Intervjuerna och dess utförande	15
3.4 Bearbetning av insamlat material	17
3.5 Reflexivitet	17
3.6 Etiska överväganden.....	18
4. Analys av insamlat material.....	19
4.1 Upplevelser av social ensamhet genom pandemins sociala isolering.	19
4.2 Pandemins påverkande faktorer på individens sociala grupper och dess solidaritet.	25
5. Sammanfattning och slutdiskussion.....	31
6. Källförteckning	34

1. Inledning och problempresentation

Samhällen och länder med dess tillhörande befolkning tvingas att anpassas och förändras i linje med de rådande omständigheterna som spridit sig världen över. De sociala aspekter som samhällen innehar försvinner eller dämpas temporärt för att på så sätt kunna låsa ute smittspridningen av Covid-19. Många sociala arenor för social tillfredställelse som ett samhälle innehar, som exempelvis barer, nattklubbar, och andra kollektiva sociala evenemang håller stängt på obestämd tid eller har öppet med begränsade öppettider och begränsat antal individer. Skolor och universitet håller tillfälligt stängt och använder sig av webbaserad kommunikation som exempelvis Zoom som ett substitut för fysiska lektioner och föreläsningar på plats. På grund av den samhälleligt överhängande oron över att bli smittad, och de restriktioner som berör social distansering och isolering, har även många människor blivit permitterade från sina arbetsplatser på obestämd tid. Som ett resultat av dessa och även andra faktorer, är det väldigt många personer som just nu spenderar mer tid i ensamhet och isolering än vad de gjorde innan Covid-19 (Steinmetz et al 2020, 2). Individer har alltså behövt, blivit tvingade eller rekommenderade att socialt isolera sig för samhällets och kollektivets bästa (Matthewman & Huppatz 2020, 1 - 2).

Covid-19 har därmed inte bara visat sig vara en samhällelig fara för individer utifrån en fysisk utgångspunkt, utan även ur en social (Steinmetz et al 2020, 1). För att på ett så effektivt sätt som möjligt dämpa spridningen av pandemin, har alltså individer behövt dämpa och isolera sina sätt att socialt röra sig i samhället (ibid). Pandemin har på detta sätt visat sig vara en kraftigt begränsande barriär mellan människor och deras tillgång till sina sociala relationer, cirklar, mönster och omgivningar. Sverige är dock ett av de få länder i världen som haft, i relation till andra, relativt milda sociala begränsningar mot Covid-19. Svenska samhällen har alltså inte stängts ner fullständigt ur en social utgångspunkt. Sociala sammankomster är exempelvis i viss mån fortfarande tillåtna, fast med ett begränsat antal individer. Människor kan fortfarande träffa varandra, de är inte tvingade under lag att stänga in sig, om de inte är eller känner sig sjuka (Krisinformation, 2021). Även om sociala sammankomster är till viss del tillåtna, existerar även social isolering och distansering i Sverige, vilket begränsar människors tillgångar till sina sociala relationer och grupper. Det är just dessa sociala begränsningar som denna kvalitativa studie är ämnad att behandla. Den skall kartlägga och redogöra för hur pandemins effekt på sociala aspekter har kommit att påverka unga vuxnas sociala tillgångar i Malmöområdet.

1.1 Syfte & Frågeställning

Covid-19 har alltså tillsammans med de rådande restriktionerna runt reduceringen av smittspridning visat sig ha en negativ påföljd på individers sociala tillgångar. Människors rörlighet samt tillgång till ett samhälles sociala arenor har därför påverkats avsevärt (Mathewman & Huppatz 2020, Steinmetz et al 2020, Vandenberg et al 2020). Syftet med denna studie är därmed att med hjälp av intervjuer och ett sociologiskt perspektiv, söka svar på hur och på vilka sätt pandemin har påverkat individers sociala tillgångar. Pandemin har med stor sannolikhet påverkat individer på olika sätt. Det finns en uppsjö av faktorer att utforska utifrån pandemins påverkan på sociala tillgångar, denna studie har varken tidsspannet eller omfånget att kunna placera in alla dessa. Därför utgår denna studie från fyra teman som grundligt kommer behandlas genom teori och erfarenhetsgrundad kunskap. De teman som denna studie är ämnad att vidare behandla i relation till pandemins sociala påverkande effekter hos unga vuxna i Malmö är: *ensamhet, isolering, solidaritet* samt *sociala grupper och deras relationer*.

Med dessa teman söker även denna studie att fånga både individuella och kollektiva upplevelser av pandemins sociala påverkan på individers sociala tillgångar. De individuella aspekterna hittar vi i ensamhet och isolering. Dessa teman söker att sociologiskt undersöka hur individer påverkas av reduceringen av deras sociala nätverk bestående av sociala relationer som ett resultat av pandemin och de nuvarande fastställda restriktionerna (Steinmetz et al 2020, 3). De teman som är ämnade att undersöka pandemins påverkan på sociala tillgångar ur en kollektiv utgångspunkt är solidaritet och sociala cirklar med dess tillhörande relationer. Samhälleliga krissituationer som covid-19 är ett mycket centralt socialt fenomen, dessa upplevelser av ett hot mot samhället och mänskligheten i sig är i grund och botten delade upplevelser. Som vi noterat flera gånger förr så skapar just dessa kollektiva motgångar social solidaritet, det bränsle som skapar och påverkar kollektiva motgångar förenar samtidigt individer (Mathewman & Huppatz 2020, 3). Denna sociala solidaritet individer emellan skall utforskas genom att grundligt undersöka informanternas sociala cirklar och grupper (Lindenberg 2015). Ur en kollektiv utgångspunkt skall alltså studien utforska pandemins påverkan på en individs tillgång till sina sociala grupper, samt hur dessa grupper har förstärkts, brustit eller hållit i sig under pandemins pågående process.

För att inte göra denna studie alltför allomfattande och bred, samt för att på ett så effektivt sätt som möjligt generera information till studiens underliggande mening, teman och själva kärna, kommer forskningsområdet reduceras till dessa tre huvudfrågeställningar:

- Hur kan upplevelser av ensamhet och isolering tolkas och redogöras för i relation till pandemin?
- Hur påverkas individers tillgångar till sina sociala grupper med dess tillhörande solidariska aspekter av pandemin?
- Hur kan pandemins sociala limiterande aspekter förstås utifrån ett sociologiskt ramverk

1.2 Översikt av tidigare forskning

Det existerar en uppsjö av sociologisk och annan samhällsvetenskaplig litteratur som behandlar ensamhet och social isolering samt hur dessa komponenter påverkar och förändrar individers sociala cirklar och relationer. De flesta studier som behandlar dessa ämnen är dock inte utförda i relation till pandemier eller andra katastrofer (Tilburg & Dykstra 2006, Swader 2019, Dahlberg & McKee 2013, Scambler & Bond 2009, Glover 2018, Peplau 1981). Social isolering och ensamhet definieras som en brist på personliga relationer med familj, vänner och andra bekantskaper som individer kan falla tillbaka på när det behövs som mest (Machielse 2015, 339). Katastrofer som påverkar individers sociala tillgångar är därmed inte den enda och självklara faktorn till social isolering eller känslan av ensamhet (Saha 1975). Sedan covid-19 spridit sig världen över har det dock publicerats flera sociologiskt vetenskapliga artiklar med ensamhet och social isolering som huvudfokus (Mathewman & Huppertz 2020, Steinmetz et al 2020, Vandenberg et al 2020) Den litteratur som denna studie kommer utnyttja och som även behandlar liknande aspekter, går alltså att hitta inom och utanför ramarna av covid-19 och andra samhällseliga katastrofer som påverkar sociala tillgångar.

Glover (2018) undersöker i sin studie de risker och skador som den ökande sociala isoleringen och ensamheten har på individer i våra samtida samhällen. Han använder sig av begreppet "leisure studies" och menar att upprätthållanden av sociala band och relationer genom olika aktiviteter är en stark avgörande faktor för individers allmänna sociala välmående. En individs sociala källor ger denne tillgång till resurser av kamratskap, emotionellt stöd, face-to-face kontakter, socialt engagemang och sociala influenser, vilka är avgörande för ett hälsosamt socialt liv (Glover 2018, 25 – 26). Inom den samhällsvetenskapliga grenen av "leisure studies" fokuserar man på och undersöker individers fritidsaktiviteter och dess sociala påverkan på individen. Glover menar att ensamhet, social isolering och "leisure studies" går hand i hand då individer behöver anledningar att socialt komma samman (Glover 2018, 28). Även om begreppet "leisure studies" inte kommer användas i denna studie, är diskussionerna rörande ensamhet och isolering kopplat till sociala och solitära aktiviteter fördelaktiga för denna studies analys (Glover 2018, 29).

En stor del av forskningen inom ensamhet och social isolering verkar behandla hur dessa komponenter påverkar samhällets äldre individer. (Scambler & Bond 2009, Dahlberg & McKee 2013, Tilburg et al 2020). Själva huvudfokusset inom dessa studier utgår ifrån att generera förståelse kring hur social isolering och känslan av ensamhet uppstår, samt vad dessa

karaktäriseras av i relation till social inkludering, exkludering och åldrande. Scambler och Bond (2009) undersöker i deras studie den samhälleliga sociala kontexten som äldre lever inom och kommer fram till att ensamhet och social isolering är något som är begränsat till en ytterst liten del av den äldre gruppen (Scambler & Bond 2009, 225). De förnekar alltså inte eller ser bort ifrån existensen av ensamhet och social isolering hos äldre, utan menar istället att upplevelser av dessa komponenter inte är en del av normalt åldrande (Scambler & Bond 2009, 2). De argumenterar även för att upplevelserna av ensamhet och social isolering är komponenter som går att hitta i alla delar och åldrar av individers liv, det är alltså inga upplevelser som är mer prevalenta och unika i de äldres sociala värld. De menar istället att upplevelser av ensamhet och isolering handlar om en individs unika sociala tillgångar och engagemang (Scambler & Bond 2009, 1).

Diskussioner rörande ensamhet och social isolering och dess relation till sociala tillgångar samt engagemang är även något som Tilburg & Dykstra (2006) samt Dahlberg & McKee (2013) vidare behandlar i sina studier. Tilburg och Dykstra menar att ensamhet i många fall är en biprodukt av social isolering, det existerar inte enligt dem en direkt anslutning mellan dessa, istället är de ett resultat av varandra (Tilburg & Dykstra 2006, 495). Genom detta antagande redogör de för olika typer av ensamhet med dess tillhörande effekter på individens sociala tillgångar och välmående. Den typen av ensamhet som de lägger mest vikt på och som också är den mest utspridda är social ensamhet. Denna typ förklaras som en frånvaro av en individs sociala gruppkontakter med dess tillhörande engagerande sociala nätverk (Tilburg & Dykstra 2006, 487). Dahlberg och McKee (2013) som undersöker utsträckningen av social ensamhet hos äldre individer i England, menar även att social ensamhet påverkar individers upplevelser och känslor av socialt tillhörande. Genom bristen av sociala nätverk kan individen även förlora den solidariska upplevelsen av att vara en samhällelig medlem (Dahlberg & McKee 2013, 504).

Efter att covid-19 spreds över hela världen, har det gjorts sociologiska studier där huvudfokuset ligger på just individers upplevelser av socialt och samhälleligt tillhörande (Steinmetz et al 2020 & Matthewman & Hupatz 2020). Dessa studier ämnar att genom användningen av teorier rörande social ensamhet, spekulera kring konsekvenserna av social isolering som blivit en mycket stark och tydlig påföljd av pandemin. Något som även märkbart påvisas i dessa studier är den förstärkta förbindelsen individer emellan som pandemin skapat. Det beskrivs hur individer upplever en starkare samhörighet till varandra på grund av pandemins effekter på individers tillgångar till sociala nätverk och fysiska möten (Steinmetz et al 2020, 2). Steinmetz et al försöker därmed i deras studie förklara hur denna intensiva förbindelse mellan individer

ter sig under en pandemi där social isolering och en ökad känsla av ensamhet är ett faktum (Matthewman & Hupatz 2020, 3).

Denna studie med dess inriktning skiljer sig från andra studier inom ämnen som berör social ensamhet, isolering och sociala grupper med dess tillhörande relationer. Som tidigare beskrivits, behandlas social isolering och ensamhet oftast med utgångspunkt i äldre individer, detta har även visat sig vara huvudurvalsgruppen inom ramarna av Covid-19 och dess sociala påverkande aspekter. Självklart finns det studier som hanterar unga vuxna och deras upplevelser av dessa sociala limiterande aspekter (Rokach & Bauer 2003, Green & Lago 2001, Rubinstein et al 1979). Det har dock hittills inte gått att finna någon studie där unga vuxna beskriver sina sociala upplevelser i relation till Covid-19. Det har heller inte gått att finna någon samhällsvetenskaplig studie som undersöker dessa upplevelser utifrån den svenska samhälleliga kontexten, eller Malmö för den delen. I termer av social påverkan kan man argumentera för att Covid-19 haft en tydlig påverkan på unga vuxna. Unga vuxna är den samhälleliga grupp som tydligast rör sig inom ett samhälles olika sociala arenor och sfärer, dessa arenor har nu, på grund av pandemins isolerande och distanserade aspekter, blivit otillgängliga (Matthewman & Hupatz 2020, 4). Deras studier och sociala nätverk inom skolorna och universiteten äventyras på grund av distansundervisning och deras arbetstillfällen minskas på grund av bristen på arbetsplatser (ibid). Man kan även argumentera för att Covid-19 har gjort ett mycket starkt avtryck på unga vuxna då den påverkar deras förväntningar på hur deras sociala liv skall se ut under en viss period. Studentlivet, nattlivet och andra sociala tillgångar är som vi märkt, nästintill helt onåbara (Vandenberg et al 2020, 2). Ett citat som stärker detta väldigt väl och belyser situationen som pandemin medfört är Rubinstein et al, de menar att ensamhetsupplevelserna hos unga vuxna går just att hitta i sökandet efter sociala tillgångar och misslyckandet att hitta eller nå dem:

”We think that young people are so susceptible to loneliness because they feel most sharply the discrepancy between the search for intimacy and the failure to find it” (Rubinstein et al 1979).

2. Teori- och begreppsförklaring

Nedan kommer jag att redogöra för tre, för studien, viktiga teorier: *social ensamhet*, *social solidaritet* samt *primär-* och *sekundärgrupper*. Dessa teorier verkar, utifrån det insamlade materialet, vara starka grundpelare inom diskussionen rörande upplevelsorna och de sociala påverkningarna av ensamhet och social isolering under pandemin. Genom användningen och förklaringen av dessa teorier med dess olika appliceringar och tillhörigheter till ensamhet och social isolering, kommer denna studie förhoppningsvis klara av att kapsla in både kollektiva och individuella infallsvinklar av pandemins sociala limiterande aspekter och samtidigt uppnå fördelaktiga djupgående nyanseringar inom ämnet.

2.1 Primär- och sekundärgrupper med deras aspekter av social solidaritet

Primär- och sekundärgrupper är starkt applicerbara när det kommer till hur pandemin har kommit att påverka en individs sociala nätverk bestående av sociala relationer och bekantskaper. Charles Horton Cooley är inom sociologin den person som starkast är förknippad till diskussionen rörande primär- och sekundärgrupper, särskilt då det var han som introducerade dessa koncept i sin bok *Social organization: A study of the larger mind* (1909). Dessa koncept vilar på studierna rörande sociala grupper. Sociala grupper illustrerar hur mänskligt beteende och tillhörighet skapas genom grupper och hur dessa grupper påverkar individerna som tillhör dem (Cooley 1909, 23). Sociala grupper är alltså en sammanställning av två eller fler individer som ofta interagerar med varandra och innehar en känsla av enhetlighet och kollektiv identitet mellan varandra. En social grupp pekar huvudsakligen på individer som tillsammans uttrycker en social sammanhållning till varandra med tydliga solidariska aspekter (Lindenberg 2015, 11) Denna sociala sammanhållning och solidaritet till varandra inom en social grupp formas exempelvis genom delade intressen, värderingar, identiteter och sociala bakgrunder (Cooley 1909, 25). Intresset i sociala grupper ligger alltså främst i förståelsen hur individer skapar ett ”jag” och en identitet genom sina förhållanden med andra individer. I hans studier fann Cooley två olika typer av sociala grupper med två olika sociala strukturer, dessa kallade han därmed för primär- och sekundärgrupper (Cooley 1909). Cooleys sätt att diskutera skillnaderna mellan dessa två grupper är relativt begränsade, han visar på skillnaderna i deras sociala strukturer, men tyvärr inte mycket mer än så (Hinkle 1967 16). För att tydliggöra dessa teorier kommer de därför vidare behandlas tillsammans med Cooley och andra forskare.

Skillnaderna i dessa två grupper är graden av närhet i relationerna med dess tillhörande sociala band, i primärgrupper finner vi en stark personlig närhet, i sekundärgrupper finner vi däremot en mer opersonlig relation mellan individerna (Lindenberg 2015, 22). Primärgrupper är en individs tillhörighet till mindre grupper som karaktäriseras av nära, personliga och intima relationer som är menade att hålla stadigt under en lång tid. Dessa primärgrupper består av individer som man regelbundet interagerar tillsammans med, som exempelvis nära vänner, familj och partners (Hinkle 1967, 14). De starka sociala band vi finner i primärgrupper är sammanfogade av solidaritet, kärlek och stöd. Dessa grupper med dess starka influerande aspekter på en individs liv har betydelse då de fyller dennes liv med social mening (Lindenberg 2015, 55). Dessa relationer är alltså grundpelare i helheten och utvecklingen av en människas socialiseringsprocesser. De kallas för primära grupper just för att de genererar dessa starka upplevelser av social sammanhållning (Cooley 1909, 26 – 27). Det är även i primärgruppen som vi finner starka aspekter av social solidaritet som genereras genom och inom gruppens kollektiva identitet, med deras tillhörande kollektiva sociala interaktioner och aktiviteter. Genom de starka sociala banden som primärgrupper innehar, skapas sammanhållning mellan gruppmedlemmarna (Litwak & Szelenyi 1969, 467). Primärgruppen skapar därmed en ”vikänsla” som är en produkt av primärgruppmedlemmarnas tillgångar till en delad social, interaktiv och solidarisk verklighet (Hinkle 1967, 14).

Sekundärgrupper karaktäriseras som större eller mindre grupper med ett svagare och mer opersonligt socialt band mellan medlemmarna (Lindenberg 2015, 22). Det är grupper som individen temporärt är en medlem inom och som oftast utgår från ett målinriktat fokus. Dessa grupper kan exempelvis gå att finna i arbets- eller studiemiljöer. Sekundärgrupper är alltså uppbyggda runt medlemmarnas gemensamma mål och intressen, efter att dessa mål har utförts löper gruppen en hög risk att tyna bort (McGinty 2006, 1) Gruppmedlemmarnas relationer organiseras därmed under ett relativt smalt omfång av praktiska intressen och mål. I sekundärgrupper finner vi därmed inte dessa starka känslor av sammanhållning och kollektiv varaktighet som är en av grundpelarna inom primärgrupper (ibid).

2.2 Social ensamhet och social isolering

Det finns en mycket tydlig relation mellan ensamhet och social isolering. I diskussioner rörande social ensamhet finner vi ofta social isolering, detta för att social isolering oftast är en följd av ensamhet, om vi förutsätter att individen inte frivilligt satt sig i social isolering (Tilburg & Dykstra 2006, 487). De två typer av ensamhet som främst diskuteras inom detta teoretiska

ramverk är emotionell ensamhet och social ensamhet. Emotionell ensamhet refererar till frånvarandet av en intim och nära anknytning till en annan individ, som exempelvis en bästa vän eller en partner. Den sociala ensamheten är den typen av ensamhet som grundar sig i en tydlig brist på en bredare grupp av sociala kontakter och ett engagerande socialt nätverk, som exempelvis vänner, studiekamrater eller kollegor (Tilburg & Dykstra 2007, 486). Den sociala typen av ensamhet utgår alltså ifrån en individs brist på meningsfulla sociala anknytningar och tillgångar. Denna typ av ensamhet är en av huvudindikationerna på socialt välmående då den reflekterar en individs subjektiva utvärdering av dennes sociala involvering (Glover 2018, 26). Den emotionella typen går främst att hitta hos individer som förlorat en nära partner eller vän, individen i fråga upplever då intensiva känslor av tomhet och övergivenhet. Denna typ av ensamhet går nästan enbart att upplösas genom att inleda eller upptäcka ett nytt intimt förhållande med en annan individ (Tilburg & Dykstra 2007, 487). Social ensamhet går däremot att hitta hos många fler individer då den inkapslar fler sociala aspekter än att gå miste om en partner eller nära vän. Vi finner social ensamhet i bristen av sociala interaktiva förhållanden samt i sociala engagemang (Swader 2018, 1310). En individ som upplever social ensamhet innehar alltså en brist på sociala tillgångar och tillhörigheter (ibid).

Social ensamhet är även starkt knuten till livssituationer eller samhällsliga situationer som negativt påverkar en individs sociala tillgångar. Man kan exempelvis tydligt se hur denna typ av ensamhet påverkar individer som flyttar till en ny stad eller ett nytt område där de är ”nykomlingar” (Tilburg & Dykstra 2007, 487). Individen flyttar därmed bort från dennes redan etablerade sociala band och erhåller genom detta ett socialt gap som skapas av bristen av ett närvarande socialt kontaktnät i formen av vänner, kollegor och andra närstående individer (Steinmetz et al 2020, 1). Med tanke på att social ensamhet just utgår från denna upplevda brist av sociala tillgångar och tillhörigheter, är den även mycket applicerbar på den pågående pandemin. Individer uppmanas att socialt isolera sig, deras sociala kontaktnät försvåras och förminsкас då många sociala aktiviteter och evenemang ställs in och förbjuds vilket i sin tur skapar starka upplevelser av social ensamhet (ibid). Den sociala isoleringen distanserar alltså individen från dennes sociala kontaktnät vilket på så vis skapar upplevelser av social ensamhet. Emotionell ensamhet kommer inte vidare belysas och analyseras i denna studie, dessa två typer av ensamhet tenderar att diskuteras tillsammans, men den sociala ensamheten har en starkare koppling till social isolering, vilket för denna studie är ett centralt tema då den på ett fördelaktigt sätt går att applicera på Covid-19 (Steinmetz et al 2020, 1).

3. Metod

I detta kapitel kommer jag gå igenom vilken typ av intervju som studien kommer använda, samt argumentera för varför just denna typ kan ses vara mest fördelaktig i relation till det som studien fokuserar på. I kapitlet kommer jag även gå igenom urvalsprocessen samt hur det insamlade materialet bearbetades och behandlades. Kapitlet avslutas med en klarläggande diskussion rörande forskarens roll, den så kallade reflexiviteten, samt studiens etiska överväganden.

3.1 Intervjuer som primär källa för datagenerering.

I denna studie har jag valt att använda intervjuer som metod under datainsamlingsprocessen. Det intervjuformat som denna studie är baserad på, samt den som enligt mig anses fungera bäst i relation till studiens syfte och frågeställningar, är semi-strukturerade intervjuer. Anledningen till detta val ligger i det semi-strukturerade intervjuformatets möjligheter och tillgångar till ett önskvärt djup inom ramen av studiens teman under intervjuerna (Davies 2008, 111). Denna typ av intervju är positionerad mellan den ostrukturerade intervjun och den strukturerade intervjun. Detta innebär att semi-strukturerade intervjuer innehar fördelaktiga kvaliteter från båda dessa intervjumetoder, den är alltså en blandning av både det strukturerade samt ostrukturerade intervjuformatet (Davies 2008, 105). Genom utgångspunkten i semi-strukturerade intervjuer tilldelas sociologen en starkare obundenhet som det ostrukturerade intervjuformatet definieras av. Denna obundenhet skapar ett utvidgat djup i intervjuerna då en starkare interaktiv aspekt mellan intervjuare och informant går att finna och uppnå (Davies 2008, 110). I strukturerade intervjuer används ytterst ofta en minneslista eller intervjuguide för att på så sätt hålla intervjun inom den bana som studien söker att behandla i relation till dennes tillhörande syfte, frågeställningar och teman (Bryman 2011, 301). Detta är en kvalitet som det semi-strukturerade intervjuformatet också har, den enda skillnaden är dock att intervjuaren inte i lika hög grad behöver förhålla och förlita sig på intervjuguiden med dess förhandsstrukturerade frågor (Bryman 2011, 305).

Det semi-strukturerade intervjuformatet innehar alltså fördelaktiga aspekter som ger intervjuaren ökad flexibilitet under intervjuerna, men samtidigt upprätthåller en viss struktur (ibid). Genom att utnyttja dessa fördelar kan sociologen närma sig och introducera nya teman inom studiens ämne genom att tillsammans med informanten utforska dessa (Davies 2008, 105 – 107). Det är alltså just denna interaktiva aspekt inom semi-strukturerade intervjuer som gör detta format så pass fördelaktigt. Med hjälp av detta samspel mellan forskare och informant,

kan sociologen fånga en bredare, men även djupare och mer preciserad empirigrund inom studiens ramar. Sociologen utvinner även information över hur informanten utvecklar specifika tankegångar till de teman som tas upp genom just detta interaktiva och öppna intervjuformat (Davies 2008, 110 – 111). Denna studie med dess tillhörande teman och ämne innehar mycket starka nyanser av individuell variation när det kommer till informanternas svar på det som studien söker att förstå. Därför anser jag att det är av hög vikt att ta vara på det semi-strukturerade intervjuformatets tillgångar till interaktiva, individuella och färgstarka kvaliteter för att just göra förståelse av dessa nyanseringar. Det är alltså just dessa flexibla egenskaper som gör semi-strukturerade intervjuer fördelaktiga inom många områden. Tyngdpunkten ligger i hur intervjupersonen uppfattar, förstår och gör mening av frågorna och dess skeenden, samt förståelsen av vad informanten lägger tyngd på när det kommer till förklaring och förståelse av händelser och mönster (Bryman 2011, 301 – 302).

3.2 Redogörelse av urvalsprocess samt intervjusubjekten.

Pandemin har inneburit begränsningar på möjligheten att fritt röra sig i samhället samt på det sociala livet i stort. På grund av detta upplever många en begränsning i deras sociala praktiker, relationer och nätverk i relation till pandemin (Steinmetz et al 2020, 1). Många har påverkats på ett tydligare och starkare sätt än andra, men restriktionerna gäller ändå för samtliga samhällsliga aktörer, fysiska face-to-face möten ur sociala aspekter har därmed förminskats för samtliga. På grund av detta innehar denna studie en ytterst stor urvalsgrupp att plocka ifrån. En kvalitativ studie är däremot ämnad att utforska något genom att studera få exempel som kan förklara allting inom studiens definierade ramverk (Becker 2008, 78). Det är därför av hög vikt att reducera urvalsgruppen till en mer hanterbar och preciserad grupp i relation till vad studien är ämnad att söka djupgående förklaringar på. Urvalsgruppen reducerades därmed till hur unga vuxna i Malmö påverkas av pandemins sociala begränsningar. Anledningen till valet av detta urval ligger i ett ytterst tydligt forskningsgap när det kommer till hur unga vuxna har socialt påverkats av covid-19 med dess tillhörande sociala restriktioner. En annan anledning är även att jag innefattas i min urvalsgrupp, intresset ligger alltså i att utforska hur andra individer inom mitt åldersspann hanterar och upplever pandemins sociala effekter. De informanter som har intervjuats och därmed kommer inkluderas i denna studie är alltså alla bosatta i Malmö befinner sig i åldrarna mellan 24 – 27.

För att kunna nå ut till fler informationsrika informanter som passade inom studiens ramar, använde jag mig utav min ursprungliga informants sociala kretsar. Detta kallas för

snöbollsurval och fungerar på så sätt att forskaren etablerar kontakt med en eller några få informanter och sedan utifrån dessa ursprungliga informanter uppsöker fler genom deras rekommendationer (Bryman & Bell 2013, 126). Jag använde mig alltså av min ursprungliga informants sociala kretsar för att på så sätt kunna närma mig fler individer att intervjua. Denna typ av urvalsmetod visade stark fördelaktighet då min ursprungliga informant kunde lokalisera och relatera de ämnen som intervjun presenterade till andra personer inom dennes kretsar. Det är precis på detta vis som denna urvalsmetod är ämnad att fungera, den skall med sina vägledande aspekter kunna upptäcka informanter som kan tänkas inneha erfarenhetsrika upplevelser av det som studien har som fokus och söker svar på (Patton 1990, 111 – 112). Det fanns även en naturlig aspekt i användningen av snöbollsurval då diskussionerna under intervjuerna behandlade vänskapsband och kollektiva aktiviteter med dessa. Dessa diskussioner gav mig som forskare en tydligare öppning till att mot slutet av intervjun fråga efter rekommendationer av individer att vidare intervjua. Snöbollen började alltså sakta rulla nerför med enbart en informant, den blev sedan större och större och stannade tillslut på totalt fyra personer. Av dessa fyra informanter identifierade sig två som kvinnor och två som män. Den främsta nackdelen med snöbollsurval är partiskhet i urvalet, genom att fråga informanten om rekommendationer av individer tenderar de att föreslå individer som de känner väl. På grund av detta finns det en hög chans att intervjupersonerna delar liknande upplevelser och karaktärsdrag vilket i sin tur kan påverka studiens empiriska omfång (Fangen & Sellerberg 2013, 16). Jag ser dock inte detta som en problematisk aspekt då jag med denna studie vill komma underfund med hur individers sociala nätverk och relationer påverkas av pandemin, det kan därför vara gynnsamt att komma in i en umgängeskrets för att vidare kunna utforska detta.

3.3 Intervjuerna och dess utförande

På grund av de restriktioner som just nu präglar samhället kunde inga intervjuer utföras i en personlig, så kallad "face-to-face miljö". Istället genomfördes samtliga intervjuer med hjälp av internetbaserad kommunikation som exempelvis skype och zoom. Även om det hade varit fördelaktigt att kunna genomföra intervjuerna i formen av mer traditionella "face-to-face" intervjuer, var jag tvungen att undvika detta då risken för smittspridning är alltför stor för att kunna realisera ett sådant tillvägagångssätt. Det finns även en hel del nackdelar med internetbaserade intervjuer som exempelvis brist på personlig kontakt och intimitet (Iacono 2016, 6). Dessa nackdelar kändes tydligt av under intervjuerna, men samtidigt så upptäckte jag

flera fördelaktiga aspekter inom denna intervjuform när det kommer till exempelvis bekvämlighet, vilket jag vidare kommer behandla nedan.

De hinder som existerar i internetbaserad kommunikation grundar sig i bristen utav den personliga kemin mellan forskaren och informanten. Enligt Ahrne & Svensson (2015, 43) är det mycket viktigt att kunna skapa en säker och välkomnande relation mellan intervjuare och informant, utifrån en etablerad relation skapas aspekter av bekvämlighet vilket starkt gynnar hela intervjuprocessen. Sådana personliga relationer är tyvärr mycket svårare att etablera då avsaknaden av närhet är alltför påträngande. Nackdelar i internetbaserade intervjuer kan även framkallas genom själva tekniken. Internetuppkopplingen eller täckningen kan försämrans under intervjuens gång och mikrofoner kan plötsligt temporärt stängas av eller föra oväsen. Dessa temporära avbrott kan leda till frustrerande situationer för både informanten och intervjuaren vilket även kan påverka hela intervjuprocessen (Seitz 2015, 5 - 6).

Något som även är en viktig del i utförandet och förberedelserna av intervjuer är valet av plats och miljö där intervjun genomförs. En lämplig miljö för intervjuer skall definieras som välkomnande, fridfull, trygg och bekväm, både för intervjuaren och informanten. Intervjun bör även ske i en miljö där risken för störande moment är väldigt låg (Ahrne & Svensson 2015, 43 – 44). Planeringar och förberedelser som dessa behöver inte forskaren i lika hög grad ta hänsyn till när intervjuerna sker över internetbaserad kommunikation då både informanten och intervjuaren befinner sig i sina egna hem, vilket för många anses vara en av de mest bekväma miljöer de har tillgång till. Båda parter bör alltså inneha en tydligare tillgång till bekvämlighet. Båda parter är enade utan att någon av parterna behöver tränga sig in i den andres privata och personliga miljö (Iacono 2016, 6). Iacono menar även på att informanten kan på grund av de ökade aspekterna av bekvämlighet, bli ännu mer benägen att gå djupare in i personliga teman genom internetbaserad kommunikation (ibid). Under sin studie med webbaserad kommunikation som intervjuform, märkte Iacono även att längden på intervjuerna tenderade att vara längre än vad de brukade göra i ”face-to-face” sammanhang. Hon argumenterar för att detta grundar sig i denna starkare känsla av bekvämlighet som både informanten och intervjuaren erhåller genom att befinna sig i sina egna hem. Båda är i en miljö där de verkligen kan slappna av och känna sig så fridfulla som möjligt, denna aspekt bör därför tydligt berika intervjuens interaktiva aspekter och generella fokus (Iacono 2016, 11).

3.4 Bearbetning av insamlat material

Samtliga intervjuer spelades in för att i efterhand kunna lyssna igenom och transkribera dem. Något som är viktigt när det kommer till intervjuer över internet är att se till att tekniken och programmen fungerar som de skall innan intervjun sätts igång. Att notera fel i exempelvis inspelningsprogrammet och därför behöva starta om intervjun, eller be informanten att ta om sina svar, kommer med stor sannolikhet sätta en negativ prägel på intervjun i sin helhet (Ahrne & Svensson, 2015, 51). För att undvika dessa negativa aspekter garanterades intervjuens kvalitet noggrant på förhand. Enligt Ahrne & Svensson (2015, 50) är det även mycket fördelaktigt att använda sig av så kallade "timestamps" under intervjuens gång där viktiga teman och diskussioner behandlas i relation till studiens syfte och frågeställning. Därför användes penna och papper flitigt under intervjuerna för att på så sätt snabbt kunna lokalisera information av hög relevans i efterhand.

3.5 Reflexivitet

I samtliga kvalitativa undersökningar finns det alltid en nästintill oundviklig risk att forskaren under intervjuer och analysen av intervjuerna färgas av sig och på grund av detta influerar resultatet (Davies 2008, 14). Det är därmed ytterst viktigt att forskaren är medveten om den roll som denne besitter i förhållande till det insamlade materialet. Det är även extra viktigt att ha denna medvetenhet när ämnet med dess tillhörande sociala fenomen som studien behandlar har en relation och påverkan på forskaren själv (Davies 2008, 9 – 10). Eftersom jag själv är lika påverkad och inblandad i det som studien ämnar undersöka, behöver jag anamma denna ständiga reflekterande medvetenhet av och över hur mina upplevelser av pandemins sociala limiterande aspekter påverkar mina informanter. Hume & Mulcock (2004, 17) menar att forskaren behöver finna någon form av balans mellan en outsider- och insiderdynamik av de upplevelser som beskrivs under intervjuer som även berör forskaren själv. Jag var därmed tvungen att vara medveten om min närhet till ämnet för att på så sätt kunna skapa en distans, detta för att inte låta mina upplevelser färga av sig under intervjuerna och analyserna.

Något som jag dock uppmärksammade under datainsamlingsprocessen var att just detta sätt att kunna relatera till informantens upplevelser av pandemin, kunde förstärka och fördjupa diskussionen i sin helhet. Jag kunde med hjälp av mina egna upplevelser och erfarenheter av pandemins påverkan på mitt sociala liv hjälpa informanterna att formulera sig och göra sig själva förstådda. Då intervjuformen var uppbyggd ur en semi-strukturerad och interaktiv

utgångspunkt, kunde jag berätta om egna upplevelser för att på ett mer naturligt vis bjuda in till djupare diskussion. Davies (2008, 113) menar att ett sådant tillvägagångssätt uppmuntras då informanten får klarhet genom den interaktiva interaktionen vad som egentligen diskuteras. Detta gör sedan att informanten med hjälp av det interaktiva samspelet kan fördjupa sig i sig själv för rikare information i relation till ämnet (ibid).

3.6 Etiska överväganden

Något som ligger mycket centralt i alla studier är att uppfylla de etiska forskarkraven. Forskaren måste reflektera över de konsekvenser som existerar för de individer som studien behandlar. Forskaren skall alltså reflektera över hur han använder informanterna som forskningsmaterial och sedan delar deras historier, upplevelser och erfarenheter med forskningsvärlden (Fangen & Sellerberg 2011, 39 – 40). Då denna studie berör ämnen som kan vara av djupt personlig kvalitet, kommer alla informanternas riktiga namn förbli anonyma. Informanterna kommer istället få slumpade påhittade namn för att på så sätt skapa en mer nyanserad diskussion. Allt insamlat material som exempelvis chattar och inspelade intervjuer tillsammans med informanterna kommer ligga säkert i en lösenordskyddad mapp på en stationär dator. Dessa åtgärder har vidtagits för att minimera riskerna för att utomstående skall kunna identifiera informanternas verkliga identitet. Fangen & Sellerberg (2011, 68) lägger även stor tyngd på dessa åtgärder då ett starkare band av förtroende skapas mellan forskare och informant. Ett ökat förtroende ligger främst i forskarens och dennes tillhörande studies allomfattande transparens och mål. Därför blev samtliga informanter grundligt informerade om studiens övergripande syfte samt hur analysprocessen av det insamlade materialet kommer gå till. Detta är även särskilt viktigt för att se till så att inga informanter känner sig felrepresenterade eller utnyttjade efter att studien publicerats (ibid).

4. Analys av insamlat material

I detta kapitel kommer jag vidare utforska denna studies tematiska och teoretiska utgångspunkter genom att applicera dessa på det material som samlats in genom och under intervjuerna. Detta kapitel söker alltså att förklara och utforska hur och på vilka sätt unga vuxna i Malmö upplever sig ha påverkats av pandemins begränsande sociala aspekter, med ett fokus på social ensamhet, social isolering, social solidaritet samt sociala cirklar och relationer. För att göra denna kartläggning av pandemins sociala effekter mer översiktlig och flytande, kommer dessa teman att delas upp i formen av två olika underkapitel. Det första kapitlet kommer behandla upplevelserna av social isolering och ensamhet, med ett starkare fokus på individuella upplevelser. Detta kapitel kommer även belysa hanteringsmekanismer som informanterna anammat för att handskas med den sociala ensamhet och isolering de upplever. I det andra kapitlet kommer studien beröra den kollektiva infallsvinkeln och därmed behandla pandemins påverkan på informanternas primär- och sekundärgrupper, tillsammans med den sociala solidaritet som går att finna inom primärgruppens sociala sfär.

4.1 Upplevelser av social ensamhet genom pandemins sociala isolering.

Något som mycket väl går att urskilja i diskussionen om ensamhet och den sociala isolering som pandemin försatt studiens informanter inom, är diskussionen som berör om individen bor ensam eller tillsammans med någon. De informanter som bodde själva uttryckte mycket starkare upplevelser av social ensamhet och isolering än de som bodde tillsammans med någon. Att bo själv är även en av huvudindikatorerna på social isolering samt social ensamhet (Glover 2018, 25). Martin, som bor själv, beskrev sin situation på detta vis:

”Innan coronan började så träffades jag och mina vänner nästan varje dag och lagade mat tillsammans och bara umgicks med varandra, kanske kollade på en film eller något sånt, det händer inte alls lika ofta längre” – Martin, 25.

Genom den ökade sociala isolering som pandemin försatt honom i, upplever Martin en ökad social ensamhet. Han och hans vänner brukade träffas varje dag innan pandemin, men på grund av restriktionerna har de sociala mötena reducerats. De som bor själva innehar sämre grader av sociala deltaganden och högre grader av social ensamhet och social isolering än de som bor tillsammans med någon (Scambler & Bond 2009, 29). Martin uttryckte dock att det, för honom, existerade en stark social tillfredsställelse innan Covid-19 socialt isolerade han och hans tillgångar till sina sociala relationer. Detta är av intresse eftersom det pekar på att individer kan

inneha starka sociala kontaktnät, fast ändå känna sig socialt isolerade (Glover 2018, 27). I detta fall grundar sig dessa upplevelser av social isolering utifrån en pandemi, en socialt isolerande situation som distanserar Martin från sina vänskapskretsar, en situation som han själv inte kan styra över (Matthewman & Huppatz 2020, 5). Med denna insikt i den sociala situation vi lever i nu, kan man skapa vidare förståelse för den sociala vikt som existerar i att bo tillsammans med någon.

Studier visar alltså på att individer som befinner sig i ett förhållande och exempelvis bor tillsammans tenderar att inte i lika hög grad känna sig lika ensamma som en individ som bor själv (Tilburg & Dykstra, 2007, 489). Det finns flera sociala faktorer som kan förklara varför individer som bor själva känner sig mer ensamma och sårbara än de som är i ett förhållande eller har en sambo. Den första faktorn hänvisar till mängden sociala relationer och tillgångar till sociala nätverk. Individer som bor ihop eller är partners innehar en större och bredare sammansättning av sociala grupper som de kan nå ut till i relation till en individ som bor själv. Genom att bo tillsammans eller ha en partner, vävs i många fall individernas sociala nätverk och band tillsammans, vilket i sin tur skapar möjligheten till nya vänner och relationer (Tilburg & Dykstra 490).

”Jag är ju rätt nyinflyttad och har turen att ha en sambo, jag har lärt känna massa människor genom henne. Vi brukar vara ett gäng som går och tar en promenad och en kaffe nästan varje dag tillsammans. Om jag hade flyttat själv in i en lägenhet hade jag definitivt känt mig helt ensam eftersom jag knappt hade träffat någon” Jonathan, 27.

Här kan vi se ett gott exempel på de sociala fördelar som existerar i att bo tillsammans med någon. Jonathan är nyinflyttad i Malmö och har därmed förmodligen inte hunnit utvidga sitt sociala kontaktnät inom Malmöområdet. Genom hans sambo fick han kontakt med dennes sociala kontaktnät och fick tack vare detta vidare tillgång till fysiska sociala relationer, även under en period där social isolering är ett samhällsligt faktum. Om vi jämför dessa två ovanstående citat från Martin och Jonathan, kan vi förstå att Jonathan undvek de upplevelser av social ensamhet och isolering som Covid-19 frambringat genom att bo tillsammans med någon. Martin som bor ensam, men som även har ett starkt etablerat socialt kontaktnätverk i Malmö, uttrycker en mycket mer påtaglig upplevelse av social isolering och ensamhet.

Den andra sociala komponenten, som genom insamlat material visat sig vara den mest betydelsefyllda när skillnader i att bo själv och tillsammans med någon diskuteras, handlar om

tillgången till socialt stöd. Socialt stöd refererar till en individs tillgång till ett nätverk av emotionellt stöd (Scambler & Bond 2008, 15). Det handlar alltså om tillgången till en eller flera individer som personen i fråga kan prata med om allt möjligt och på så sätt kunna ge luft åt sina känslor och besvär (ibid). Individer som bor tillsammans har nästintill alltid tillgång till en mängd sociala resurser och stöd, vi finner även detta stöd ”in-house” (ibid). Personer som bor själva måste däremot i många fall söka sig utanför hemmet för att få tillgång till ett sådant socialt stöd, vilket har på grund av pandemin blivit en utmaning med tanke på den sociala isoleringen (Glover 2018, 32). De informanter som hade en sambo under intervjutillfället var otroligt tacksamma för den vetskapen om att de alltid hade tillgång till socialt stöd och andra sociala aspekter under sitt eget tak:

”Jag är så glad över att veta om att min sambo alltid är hemma när jag kommer hem, jag vet inte om jag hade klarat av att vara ensam hemma eller bo själv just nu, det hade varit riktigt obekvämt, man hade typ blivit galen”- Karin 24.

Upplevelser av social ensamhet och isolering verkar därmed vara betydligt mer påtagande hos individer som bor själva under pandemin, detta på grund av att de inte har samma lättillgänglighet till viktiga sociala resurser. När jag frågade Martin, hur han upplever pandemins påverkan på hans sociala tillgångar, svarade han på detta vis:

”Just nu känns det väldigt ensamt, jag har nästintill ingen som helst vardaglig fysisk kontakt med någon utöver mina arbetskollegor. Man känner sig verkligen isolerad och utelämnad”. – Martin, 25.

Man märker tydligt att Martin upplever social ensamhet på grund av pandemins sociala isolerande aspekter. Han känner att han inte har tillgång till den graden av social tillfredsställelse som han är van vid och som han haft tillgång till innan pandemin isolerade hans sociala tillgångar. I termen social isolering kan vi finna en rad huvudkomponenter och indikationer som tillsammans placerar och definierar termen i sig, dessa är ensamhet, ensamboende, låga nivåer av social kontakt, låga grader av socialt stöd, samt känslor av social separation och distansering (Hawthorne 2006, 521). Med det ovanstående citatet från intervjun med Martin, kan man tydligt se hur dessa komponenter tillsammans hänvisar till den sociala isoleringen han upplever. Martin menar att han känner sig utelämnad, vilket kan omformuleras till socialt separerad. Scambler & Bond (2009) som främst diskuterar upplevelser av ensamhet och isolering hos äldre individer, menar att en stor del av dessa upplevelser härstammar ifrån geografisk separation. Upplevelserna av social isolering och ensamhet kan alltså relatera till

vard individen bor. Dessa upplevelser visar sig även vara som starkast hos de som bor på vårdhem eller äldreboende (Scambler & Bond 2009, 207). De äldre som intervjuades i deras studie och som bodde på vårdhem menade att de kände sig avskurna och avlägsnade från samhället (ibid). Denna diskussion går även att applicera på Martins upplevelser av social isolering under den pågående pandemin då han uttrycker att han känner sig socialt utelämnad. Han träffar inte sina vänner i lika hög grad som han brukar, och på grund av den förhöjda sociala isolering som pandemin försatt honom i så bor han inte bara själv, han bor istället ensam. Den sociala isoleringen har därmed en stark negativ påverkan på hans sociala nätverk av relationer.

Som tidigare nämnts så finner vi ofta upplevelser av social isolering och ensamhet hos unga vuxna som nyligen flyttat till en ny ort. Vi kan alltså finna upplevelserna i distansen mellan individen och dennes etablerade sociala band och tillgångar (Tilburg & Dysktra 2007, 487). Pandemin har skapat en miljö som i sin tur skapar en distans mellan individer, inte nödvändigtvis ur en geografisk utgångspunkt utan ur en social. Denna sociala distansering och isolering från individens relationer skapar upplevelser av social exkludering, individer är inte i lika hög grad fria att röra sig fritt i samhället. Deras alternativ till sociala tillgångar är därmed förkrympta (Matthewman & Huppatz 2020, 3).

”Du kan inte ta dig någonstans, du kan inte träffa vem du vill, du kan inte göra vad du vill. Allt är mer komprimerat och isolerat men det känns samtidigt på något sätt som att alla man känner är längre bort från en”. – Sofia, 26.

Bristen på tillgången till samhällelig och social mobilitet gör att Sofia upplever social isolering och denna tydliga distansering mellan henne och sina sociala relationer. Även om inte någon av Sofias vänner har flyttat så upplever hon att det existerar ett längre avstånd mellan henne och sina vänner. Denna upplevda distans mellan en individs sociala relationer och band är även kopplad till social ensamhet. Social ensamhet grundar sig just i upplevelsen av en brist i en individs tillgång till sina engagerande sociala nätverk (Banerjee & Rai 2020, 5). Man kan genom denna definition förstå hur dessa tillgångar förminsкас när social isolering och distansering blandas in. Upplevelsen eller känslan av att inte kunna ta sig någonstans eller träffa de individer som man vill träffa skapar en miljö där individen känner sig socialt ensam (Scambler & Bond 2009, 207 – 208).

Det existerar en stor skillnad mellan att vara ensam och själv. Vissa människor med få eller inga sociala kontakter och tillgångar kan känna sig ensamma, andra kan däremot tycka att de har en tillräckligt stor social sfär, även om den skulle uppfattas som liten av andra (Tilburg &

Dykstra 2007, 486). Vissa individer som befinner sig inom någon grad av social isolering kan alltså föredra eller uppskatta ensamheten. Även under pandemins isolerande miljö har dessa skillnader mellan att vara ensam och själv gått att finna bland studiens informanter. Den sociala isolering och distans mellan individer som pandemin medfört påverkar alltså individer på olika vis när det kommer till hur de hanterar själva isoleringen i sig. Skillnaderna går utifrån denna studie främst att hitta i hur bekväm individen är i att vara ensam och socialt isolerad samt hur de använder den extra tid de har fått som ensamma.

”Det är ju klart att det är mer ensamt på grund av restriktionerna, men jag känner mig faktiskt rätt bekväm i att vara ensam hemma. Man träffar ju inte vänner lika ofta och det suger ju, men jag har faktiskt lärt mig spela piano och gitarr med den tiden jag fått över” – Sofia, 26.

Genom detta citat från intervjun med Sofia kan man notera hur hon hanterat sina upplevelser av ensamhet och isolering under den pågående pandemin. Man kan tolka det som att hon använt sig av solitära aktiviteter, som att spela piano och gitarr, för att på så sätt fylla det sociala tomrum som egentligen bör vara sociala gruppaktiviteter. Tilburg & Dykstra (2007, 494) menar även att solitära aktiviteter fungerar som hanteringsmekanismer för att kunna lindra individens sociala avhängighet till andra. Det verkar alltså vara väldigt viktigt att under en pågående pandemi som begränsar sociala möten och aktiviteter med vänner, kunna anamma solitära aktiviteter och på något sätt lära sig att handskas eller stå ut med att vara socialt ensam och isolerad. Under intervjun med Jonathan uttryckte han även att pandemin gett honom möjligheter att kunna handskas med upplevelser av ensamhet.

”Det mest positiva jag hittills fått ut av pandemin är att jag lärt mig att vara mer ensam. Jag är en väldigt social person och har egentligen väldigt svårt att vara ensam men det känns mycket lättare nu än vad det gjorde för några månader sedan, man vet ju att det finns ett ljus i tunneln. Jag tror det är viktigt att fortsätta tänka framåt” – Jonathan 27.

Nivåerna och styrkan av social ensamhet som Jonathan upplevt har alltså sjunkit under den tiden han blivit utsatt för den. Att bli utsatt för social isolering och ensamhet under en längre tid ger individer möjligheter att kunna utveckla hanteringsmekanismer mot just social isolering och ensamhet. Ju längre tidsspannet är som en person upplever sig vara ensam, desto högre chans finns det att personen lyckas handskas med och därmed på sätt och vis acceptera ensamheten (Scambler & Bond 2009, 141). Jonathan kunde därmed efter en tid utveckla en

bekvämlighet i relation till sin begränsade sociala position och rörlighet under den pågående socialt isolerande pandemin. Han är också positiv för framtiden, han vet att den sociala ensamhet och isolering som han upplever inte kommer vara för evigt. Detta bör också vara en mycket god hanteringsmekanism för social ensamhet och isolering, särskilt inom ramarna av Covid-19. Det finns ett ljus, samhället kommer bli som vanligt igen, den sociala intensiteten i människors relationer kommer att återställas. Efter att en tillräckligt lång tid passerat, kommer alltså inte bara individer kunna lära sig att hantera social ensamhet, de kommer också kunna återgå till sina ursprungliga sociala liv.

4.2 Pandemins påverkande faktorer på individens sociala grupper och dess solidaritet.

Covid-19 har med sina sociala begränsningar skapat en miljö där vissa individers sociala cirklar och nätverk reducerats märkbart. Denna sociala nätverksreducering har genom insamlat material främst visat sig komma ifrån informanternas brist eller förminskning av fysiska möten med exempelvis vänner och andra sociala relationer. De sociala begränsningar som fastställts i form av social isolering och distansering har alltså en direkt påverkan på individers sociala relationer och cirklar (Matthewman & Huppatz 2020, 1).

”Om ens sociala liv var lika stort som havet förr, så är det en vattenpöl nu, hela ens sociala liv har komprimerats helt enkelt” Sofia, 26.

Man kan genom ovanstående citat från intervjun med Sofia tydligt se hur den pågående pandemins negativa påverkan på sociala rörelser och möten har påverkat hennes umgängeskrets. Hon menar att hennes sociala tillgångar och liv har komprimerats. För att få mer klarhet i vad informanterna egentligen menar med att deras sociala kretsar reducerats och komprimerats, kommer jag i detta underkapitel applicera detta på termerna primär- och sekundärgrupper. Sekundärgrupper är de grupper i en individs sociala liv som individen i fråga har relativt lös social anknytning till. Dessa grupper kan exempelvis gå att finna i arbets- och studiemiljöer, det är alltså grupper som främst formas genom gemensamma mål och intressen (Lindenberg 2015, 12).

På grund av de sociala restriktioner som covid-19 orsakat, har individers sekundärgrupper på många sätt och vis tynat bort. Universitet och skolor är nedstängda, föreläsningar sker via internet och många individer blir permitterade från sina jobb eller får jobba hemifrån. Detta gör alltså att en person som exempelvis studerar på ett universitet inte har tillgång till den sekundärgrupp som är hennes klasskamrater. Många miljöer där individen har möjlighet att träffa sina sekundärgrupper är alltså tillfälligt nedstängda, vilket i sin tur gör att den sociala kontakten och relationen med dessa sakta tynar bort. Även om sekundärgrupper inte utgår från starka och långvariga sociala band och relationer, är de en viktig del i individers sociala liv. Sekundärgrupper är de sociala grupper som fyller en individs alla sociala tomrum, de går att hitta överallt runtom en, det kan vara alltifrån ens arbetskamrater till de personer man alltid brukar träffa på i sin närbutik (McGinty 2006, 2). Det verkar därmed vara de grupper av människor man inte visste att man skulle sakna förrän de plötsligt inte i lika hög grad är socialt tillgängliga:

”Efter att jag fick börja jobba hemifrån har jag helt tappat kontakten med nästan alla mina kollegor, jag är inte direkt nära vän med någon av dem men det känns verkligen som de försvunnit lite ur ens liv vilket känns rätt tråkigt” – Jonathan, 27.

Man kan tyda Jonathans citat som att han tidigare inte direkt lagt en relativt stark social vikt i den sekundärgrupp som är hans arbetskamrater. Men nu efter att han börjat jobba hemifrån upplever han en saknad till den sociala miljö som nu är otillgänglig. De människor som utgör en annan individs sekundärgrupp är även i högsta grad utbytbara, detta på grund av att medlemmarna inte har så mycket gemensamt mer än att de exempelvis jobbar på samma ställe eller studerar samma ämne (Lindenberg 2015, 22). Sekundärgruppen skall alltså under hela ens liv vara fylld med individer som socialt befinner sig runtom en. De kommer och går, men de finns alltid där (McGinty 2006, 1). Med detta i åtanke kan man förstå hur saknaden av dessa grupper växer när det faktiskt inte går att byta ut en grupp eller en individ i den mot en annan. Sekundärgrupperna har därmed för många, upphört att existera på grund av individers begränsade sociala mobilitet. Den enda informanten i denna studie som arbetade på plats, uttryckte en stor lycka kring att han fortfarande hade tillgång till denna sociala grupp.

”Jag är riktigt glad över att jag fortfarande har ett jobb att åka till varje dag och att jag dagligen kan träffa mina arbetskollegor. Det är ju nästan dem man träffar och socialiserar mest med nu för tiden” – Martin, 25.

Detta tyder ännu en gång på att även om sekundärgruppen består av opersonliga och icke-intima sociala band, så har de en väsentlig betydelse för en individs sociala välmående. Detta just för att de utgör en så pass stor del av de sociala möten en individ upplever på daglig basis (McGinty 2006, 3).

Informanternas primärgrupper har också påverkats på grund av pandemins sociala begränsningar. Primärgrupper utgår från en individs tillgång till långvariga sociala relationer. Relationerna man finner inom en individs primärgrupp är personliga och socialt intima, de som uppehåller sig i samma primärgrupp interagerar regelbundet med varandra och innehar en betydande del i varandras sociala liv (Hinkle 1967, 14 – 15). Något mycket intressant som samtliga av denna studies informanter lyfte fram under intervjuerna var att deras primärgrupper enbart förstärkts under pandemin. Informanternas primärgrupper har alltså inte påverkats på ett lika negativt sätt som deras tillgångar till deras sekundära sociala grupper. De menar att de på olika sätt blivit mer sammanfogade med de individer som redan står dem närmast.

”Även om man träffar färre människor överlag, så har jag och mina vänner svetsats samman mer, vi kanske inte träffas lika ofta men vi pratar mer med varandra, så man kan väl säga att vi umgås mer än förr på något sätt” – Karin, 24.

Karin upplever alltså att pandemin har svetsat samman och förstärkt hennes primära vänskrets under pandemin. Hon menar att hon just nu upplever en starkare social närhet till sina vänner. Anledningen till att detta är intressant är just på grund av den sociala splittring och distansering som pandemin medfört. Hur kan en pandemi som skapar sociala begränsningar och en distans mellan individer samtidigt sammanfoga individer och förstärka deras band till varandra (Matthewman & Huppertz 2020, 2)? Som tidigare nämnt går det att finna distinkta aspekter av social solidaritet och enhetlighet inom primärgruppens sociala sfär. Dessa starka och långvariga sociala band som vi finner i en individs primärgrupp är strukturerad kring lojalitet, intimitet och ömsesidighet. Individerna som tillhör samma primärgrupp är ämnade att följa varandra genom livet och ge varandra en konstant källa av social solidaritet och intimitet (Cooley 1909, 27). De förväntas alltså att alltid finnas där för en och stötta varandra. Primärgruppen är den sociala struktur som kan beskrivas som grundpelaren i en individs sociala tillgänglighet och upplevelse (Hinkle 1967, 15). Det verkar därmed som att sådana starka band inte går att brytas, även genom den sociala isolering och distansering som pandemin medfört.

”Jag skulle definitivt säga att jag kommit närmre mina vänner under pandemin. Det känns väldigt naturligt, man söker sig till dem man är säkra på, dem som man vet finns där för en, vi uppskattar och vårdar våra relationer mycket mer” -- Jonathan, 27.

Pandemin verkar ha skapat ett extra utströmmande av social solidaritet och intimitet inom informanternas primärgrupper. De känner en större uppskattning för varandras närhet och anser att de söker sig till varandra mer än vad de gjorde innan pandemin. Att detta har skett är dock inte helt oväntat. Ett externt hot mot individers sociala tillgångar och rörelser får dem att bindas samman, ett starkare ”vi” skapas utifrån detta inom primärgruppen (Saha 1975, 21). Den upplevda ökningen av social solidaritet och intimitet inom gruppen härstammar alltså från gruppens gemensamma uppfattning om den sociala splittring som pandemin medfört (Matthewman & Huppertz 2020, 3). Förståelsen av att det inte går att socialt existera i ensamhet och isolering gör att individer på ett naturligt vis söker sig till sina nära vänner, dem som de är säkra på, dem som de vet finns där för dem (ibid). Primärgruppen förstärks därmed av pandemin, den innehar redan aspekter av enhetlighet, solidaritet och tillhörighet, men dessa

verkar alltså enbart förstärkas på grund av den samhälleliga sociala brist och tillgång som informanterna erfar.

Familjen är en central del i primärgruppen med dess tillhörande långvariga och starka sociala anknytningar (Litwak & Szelenyi 1969, 465). Under intervjuerna talades det däremot relativt lite om hur familjens tillgångar till sammanhållning och solidaritet hjälpt dem genom dessa månader av förminskad social tillgång. För informanterna var istället vänner främst i fokus när det kom till det ökade behovet av socialt stöd och sammanhållning. När det kommer till primärgruppens sociala stöd och solidaritet i relation till diverse krissituationer för individer, visar det sig att familjen är den kategorin inom primärgruppen som förväntas vara till störst hjälp. Vänner förväntas istället vara till större hjälp i mer vardagliga situationer (Saha 1975, 18). Anledningen till detta ligger i familjens permanenta relationer till varandra. Familjekomponenten i primärgruppen ger individen den tidigaste, mest fullständiga och långvariga upplevelsen av social solidaritet och enhetlighet som går att få tag på (Cooley 1909, 27). Det går alltså oftast att finna en otroligt stark tillit till varandra inom familjekomponenten. Covid-19 kan däremot ses som en barriär mellan unga vuxna och många av deras andra familjemedlemmar. På grund av de rekommendationer som verkställts för att hejda smittorisen, har samtliga informanter i denna studie valt att i inte lika hög grad träffa sina föräldrar och annan äldre släkt. Majoriteten av informanternas föräldrar och annan närstående släkt bodde heller inte i närheten av Malmö, vilket skapar ännu ett dilemma, transporten.

”Jag har ställt in alla möten med mina föräldrar. Det är riktigt tråkigt att man känner att man inte vågar träffa dom nu. Jag måste ju också åka kollektivtrafik för att ta mig dit och det känns riktigt onödigt, det är nog bäst att vänta tills det hela lägger sig lite” – Karin, 24.

Den komponenten i primärgruppen som kännetecknar den starkaste källan av socialt stöd och sammanhållning som en individ kan ha tillgång till, är för tillfället utom fysisk räckvidd för många. Den geografiska distansen kopplat med den sociala distansen av pandemin, skapar en miljö där informanterna bestämmer sig för att inte besöka sina äldre familjemedlemmar. Pandemin kan definitivt förklaras som en krissituation, en situation där primärgruppen utgör en viktig del i en individs sociala välmående (Saha 1975, 19). En situation där primärgruppen är otroligt behövlig för upprätthållandet av upplevelser av socialt sammanhang och enhetlighet (ibid). Det visar sig att närstående vänner kan, under situationer där familj och släkt inte är inom räckhåll, fungera som denna primära källa för social solidaritet och enhetlighet. Komponent

som utgör vänner i primärgruppen kan alltså fungera som ett temporärt substitut för familjekomponenten i krissituationer (Saha 1975, 18).

”Jag och mina vänner tar hand om varandra mer nu än vad vi gjorde innan, vi försöker se till att alla mår bra och ger varandra extra mycket stöd” – Sofia, 26.

Den vänkrets som befinner sig inom primärgruppen anammar alltså familjefunktioner under krissituationer, de håller ett extra öga på varandra och ser till att de mår bra. Vännerna skapar en temporär källa till social tillhörighet, en tillhörighet som egentligen visar sig vara starkast i familjekomponenten (Cooley 1909, 27). Dessa funktioner av tillhörighet som vännerna anammar visar sig även enbart bli viktigare och starkare ju längre en krissituation sträcker sig. Varaktigheten på tiden där en individs familjemedlemmar inte är lättillgängliga under en krissituation är alltså direkt kopplat till en ökad förväntan av social assistans från starka vänskapsband och relationer (Saha 1975, 23).

”Det känns ändå lite som att jag och mina närmaste vänner blivit lite som en liten extra familj efter att coronan kom. Det är ju hela oron och ovissheten kring hur länge det skall hålla i sig som gör det tror jag” – Martin, 25.

En mycket tydlig styrka som går att finna hos nära vänner i en individs primärgrupp, är affekten till varandra (Litwak & Szelenyi 1969, 469). Gruppen är alltså förutom solidaritet och enhetlighet även uppbyggd på känslor som kärlek, tillgivenhet och tacksamhet för varandra. Anledningen till att affektionen är så pass stark hos nära vänner är på grund av de möjligheter individen har att välja sina vänner. På grund av denna valmöjlighet kan individen på sätt och vis välja de vänner som ger honom de starkaste upplevelserna av lojalitet och kärleksfullhet (Litwak & Szelenyi 1969, 468). Genom denna möjlighet att välja kan alltså en individ skapa ett socialt nätverk av närstående vänner med funktioner som liknar de som familjemedlemmar innehar, de kan därför fungera som ett supplement till familjegruppen. De kan ge en individ den affektion som behövs för att ta sig igenom krissituationer i livet. Litwak & Szelenyi betonar även detta vidare, de menar att grupperna inom primärgruppen faktiskt kan ta över och fungera för varandra.

”There is no reason at any moment in time why all these primary groups could not overlap – friends may be neighbours and family members at the same time”
Litwak & Szelenyi 1969, 469.

Det visar sig därmed att den grupp av individer som utgör nära vänner i primärgruppen har för vissa blivit den absoluta primärgruppen under den pågående pandemin. Detta ser vi genom förståelsen av den sociala och fysiska otillgänglighet som präglar familjeenheten i primärgruppen. Vi ser också att vänskretsen inom primärgruppen utsöndrar extra mycket solidaritet och kärlek till varandra, de tar hand om varandra mer, de ger varandra extra mycket stöd och de ser till att alla mår bra. De har tillsammans skapat en solidarisk enhet med ett huvudsyfte, att gemensamt ta sig igenom Covid-19's socialt splittrande och isolerande effekter.

5. Sammanfattning och slutdiskussion

Denna studie har haft som syfte att genom kvalitativa intervjuer av unga vuxna i Malmö, undersöka hur Covid-19 och de restriktioner som gjorts för att hejda smittspridningen har kommit att påverka deras sociala tillgångar, både utifrån en kollektiv och individuella infallsvinkel, samt utforska hur upplevelser av social isolering och ensamhet uttrycks under pandemin. De grundläggande frågeställningar som denna studie sökt svar på är hur individers upplevelser av ensamhet och isolering kan tolkas och redogöras för i relation till pandemin, hur individers tillgångar till sina sociala grupper med dess tillhörande solidariska aspekter påverkats av pandemin, samt hur pandemins sociala limiterande aspekter kan förstås utifrån ett sociologiskt ramverk. De teman som användes för att generera vidare klarhet och förståelse till studiens bärande frågeställningar var *ensamhet, isolering, solidaritet* och *sociala grupper med dess tillhörande relationer*. Det kan argumenteras för att dessa upplevelser av ensamhet, isolering och pandemins påverkande krafter på sociala grupper och relationer är universella, att de går att applicera på alla individer som befinner sig i någon form av social isolering som ett resultat av Covid-19. I denna studie har dock dessa teman och frågeställningar varit i ständig dialog med informanterna genom utdrag ur intervjuer från unga vuxna i Malmö. Denna studie har därmed enbart genererat förståelse för pandemins sociala konsekvenser på grupp- och relationstillgångar och upplevelser av social ensamhet och isolering utifrån en kontext som ramar in unga vuxna i Malmö.

Genom analysen av studiens insamlade material, tillsammans med teorierna *social isolering, social ensamhet, social solidaritet samt primär- och sekundärgrupper* och de teman som studie utgick ifrån, har denna studie ansträngt sig att generera förståelse för hur upplevelserna av de sociala påverkande krafterna av Covid-19 kan förklaras ur ett sociologiskt ramverk. Det gick därför att belysa starka och betydande kopplingar mellan Covid-19's sociala påverkan på en individs individuella och kollektiva sociala tillgångar.

Inom den individuella infallsvinkeln utforskade studien informanternas upplevelser av social ensamhet och isolering som ett resultat av pandemin. Det kunde genom denna infallsvinkel noteras att även om samtliga upplevde social ensamhet och isolering, sken dessa aspekter starkast hos de som bodde själva. Denna förståelse leddes in i en förklarande diskussion rörande tillgången till socialt stöd och sociala relationer mellan individer som bor ensamma eller tillsammans med någon, alltså om dessa sociala tillgångar går att utvinna i eller utanför hemmet. Informanternas upplevelser av social och geografisk separation diskuterades även i relation till

social isolering. Det visade sig alltså att även om deras vänner inte flyttat, upplevde informanterna en ökad distans och separation till sina sociala relationer och nätverk. Skillnaden i upplevelserna av att vara ensam och själv behandlades också, genom förståelserna i detta gav studien förklaringar på hur informanterna hanterat den sociala isoleringen och ensamheten med hjälp av solitära aktiviteter och att under tid lära sig och bli mer bekväm i att vara ensam.

Ur en kollektiv utgångspunkt kunde det konkluderas att tillgången till informanternas olika sociala grupper berodde på dess sociala tillgänglighet eller otillgänglighet som ett resultat av pandemins sociala isolerande processer. Det kunde noteras att informanternas tillgång till sina sekundärgrupper reducerats och tynat bort på grund av den sociala isolering och distansering som Covid-19 medfört. Inom informanternas primärgrupper kunde det fastställas att den sociala tillgången till familjekomponenten med dess starka sammanhållande aspekter också reducerats och distanserats som ett resultat av pandemins sociala begränsningar. Som en biprodukt av detta visade det sig även att informanternas nära vänskrets kommit ännu närmre varandra och därmed anammat de solidariska aspekter som familjeenheten främst innehar. Informanterna beskrev hur de under pandemin upplevt en starkare relation och sammanhållning till sin nära vänskrets och behandlat den mer som en familj. Det visar sig alltså att primärgruppen kan omstrukturera sina fundamentala sociala och solidariska grundpelare som är familjen genom krissituationer (Litwak & Szelenyi 1969, Saha 1975).

En intressant diskussion och infallsvinkel till pandemins sociala begränsningar som ofta uppkom under intervjuerna, var den frustrationen som berörde otillgängligheten till kollektiva evenemang och sammankomster. En informant berättade exempelvis om hur han och sina vänner inte hade tillgång till deras största intresse, nämligen fotbollen. Han förklarade att hans tillhörighet till en hel kultur försvann, hur den viktigaste sociala sfären för honom inte längre existerar. Andra informanter talade om hur de saknade att gå på raves eller nattklubbar, träffa människor och dansa genom natten. Dessa diskussioner har främst använts för att förklara hur informanterna upplever social isolering och ensamhet genom att de inte är lika socialt mobila i samhället, samt deras otillgänglighet till många sociala miljöer där sekundärgrupper befinner sig. En annan infallsvinkel inom liknande tema, är hur dessa individer ansåg att liveströmningar av konserter och andra evenemang fungerade som substitut för att vara fysiskt på plats. Samtliga ansåg att dessa liveströmningar inte gav upphov till samma kollektiva, medmänskliga och sociala upplevelser. Då utforskningen av dessa infallsvinklar inte ligger inom ramen för denna studies syfte och frågeställning, hade det varit intressant att med liknande teoretisk utgångspunkt vidare undersöka dessa sociala fenomen, hur kan exempelvis social ensamhet och

isolering som ett resultat av Covid-19 under en stund förändras till en kollektiv, solidarisk och kärleksfull social arena med assistansen av liveströmmade konserter?

Denna studie är ämnad att uppmuntra till vidare forskning inom ämnet. Studien har med sina empiribidragande aspekter lagt basen för vidare studier av Covid-19's påverkan på sociala tillgångar i en svensk kontext. Den har även belyst det forskningsgap och den ovisshet som existerade kring hur unga vuxna upplever pandemins sociala begränsningar. Den har både ur en individuell och kollektiv infallsvinkel åskådliggjort den påverkan som pandemin haft på individer och deras tillgång till deras sociala grupper och relationer. Det finns förmodligen en massa faktorer som kan belysas med hjälp av samma teoretiska utgångspunkter som denna studie utgått från. Med denna forskningsbas kan därmed detta sociala fenomen förhoppningsvis vidare utforskas och analyseras ur en rad olika infallsvinklar.

6. Källförteckning

- Van Tilburg, Theo & Steinmetz Stephanie & Stolte, Elske & Van der Roest, Henriette & De Vries, Daniel (2020) *Loneliness and Mental Health During the COVID-19 Pandemic: A Study Among Dutch Older Adults*. The Journals of Gerontology: Series B, gbaa111.
- Matthewman S, Huppertz K (2020) *A Sociology of Covid-19*. Journal of Sociology. 2020;56(4):675-683
- Femke Vandenberg , Michaël Berghman & Julian Schaap (2020): *The 'lonely raver': music livestreams during COVID-19 as a hotline to collective consciousness?* European Societies
- Lindenberg, S (2015). Groups, Sociology of. International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences, 2nd edition, Vold.10. Oxford: Elsevier. PP. 434 – 440.
- Van Tilburg, Theo & Dykstra, Pearl (2006) *Loneliness and Social Isolation*. Cambridge university press
- Swader, Christopher S (2018) *Loneliness in Europe: Personal and Societal Individualism-Collectivism and Their Connection to Social Isolation*. Social Forces, soy088.
- Dahlberg, L & McKee Kevin (2013) *Correlates of social and emotional loneliness in older people: Evidence from an English community study*. Aging and Mental Health 18(4), PubMed.
- Scambler, Sasha & Bond, John (2009). *The Social World of Older People. Understanding Loneliness and Social Isolation in Later Life*. Maidenhead: Open University Press.
- Glover, Troy (2018) *All the Lonely People: Social Isolation and the Promise and Pitfalls of Leisure*. Recreation & Leisure Studies, University of Waterloo. Vol 40, NOS 1-2 25-35
- Perlman, D & Peplau, A (1981), *Toward a social psychology of Loneliness*. London: Academic Press.
- Machielse, Anja (2015) *The heterogeneity of Socially Isolated Older Adults: A Social Isolation Typology*. Journal of gerontological social work, Vol 58.
- Rokach, Ami & Bauer, Natasha (2003) *The experience of loneliness of Canadian and Czech youth*. Journal of Adolescence 26(3):267 - 82.
- Green, Laura & Lago, Tania (2001) *Network Correlates of Social and Emotional Loneliness in Young and Older Adults*. Sage Journals, Volume: 27 issue: 3.
- Charles Horton Cooley (1909) *Social Organization: A study of the larger mind*. New york: Charles Scribner's Sons.
- Roscoe C. Hinkle (1967) *Charles Horton Cooley's General Sociological Orientation*. The Sociological Quarterly. Winter, 1967, Vol. 8, No 1
- Litwak, Eugene & Szelenyi, Ivan (1969) *Primary Group Structures and their Functions: Kin, Neighbors, And Friends*. American Sociological Review August 1969 34(4):465
- McGinty, Patrick (2006) *Secondary Groups*. Encyclopedia of Sociology. Oxford: Blackwell.

Davies, Charlotte Aull (2008). *Reflexive Ethnography – a guide to researching selves and others*, Routledge.

Bryman, Alan (2011) *Samhällsvetenskapliga Metoder*. Stockholm: Liber.

Becker Howard S. (2008) *Tricks of the Trade – Yrkesknep för samhällsvetare*. Stockholm: Liber.

Bryman, Alan & Bell, Emma (2013) *Företagsekonomiska Forskningsmetoder*. Stockholm: Liber.

Patton, Michael Quinn (1990). *Qualitative Evaluation and Research Methods*. 2. Ed. Newbury Park, Calif: Sage

Fangen, Katrine & Sellerberg, Ann-Mari (2011) *Många möjliga metoder*. Studentlitteratur.

Lacono, Valeria (2016). *Skype as a Tool for Qualitative Research Interviews*. Cardiff Metropolitan University, Sociological Research Online, 21 (2), 12.

Ahrne, Göran & Svensson, Peter (2015), *Handbok i kvalitativa metoder*. Liber AB.

Seitz, Sally (2015). *Pixilated partnerships, overcoming obstacles in qualitative interviews via Skype: a research note*. Qualitative Research.

Hume, Lynne & Mulcock, Jane. *Anthropologists in the field – cases in participant observation*. New York & Chichester: Colombia University Press.

Hawthorne, Graeme (2006) *Measuring Social Isolation in Older Adults: Development and initial Validation of the Friendship Scale*. Social Indicators Research 77 (3) 521 – 548.

Banerjee, Debanjan & Rai, Mayank (2020) *Social isolation in Covid-19: The impact of loneliness*. Sage Journals

Saha, L (1975) *Primary Group Support in Crisis Situations: Friends and Kin in Canberra Suburbs*. Department of Sociology. Australian National University.

Rubenstein, C., Shaver, P., & Peplau, L. A. (1979). *Loneliness*. *Human Nature*, 2.

Webbkällor

Krisinformation (30 DEC 2020) *Restriktioner och förbud* [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.krisinformation.se/detta-kan-handa/handelser-och-storningar/20192/myndigheterna-om-det-nya-coronaviruset/restriktioner-och-forbud>